

Talán fel fog hangzani a Címeresek ellen az erotika vádja. Tildában a társadalmi bomlás, az erkölcsi fékek lazulása idején talán minden férfi megérzi a ritka gyönyört ígérő nőt. És Tilda, a fehérmájú nagy nő fölényesen játszik is a férfítípusok egész skálájával az akaratnélküli Endre gróftól kezdve az utolsó kocsislegényig, s ez a főalak az érosz testi vágyainak minduntalan felbukkanó jeleneivel, amelyekben rendszerint deus ex machina-szerű esemény menti meg a helyzetet, valóban erotikus színt adhat a regénynek az olyan olvasó szemében, akinek szelleme nem elég emelkedett ahhoz, hogy érezze az író koncepcióját, azt a merész és nagy művészzellett keresztülvitt elgondolást, hogy a hősnő romlott jellemében s az elpuhultan nemiségük torához menekülő férfiak haláltáncában megdőböntő kontrasztot fest az elbukó nép szégyenletes tragikumához. Ez a művészi produkció nézetünk szerint teljes sikerrel járt. Bizonyos, hogy az erotikum itt nem öncél, nem olcsó csalétek s hogy felette tisztán ragyog a szerző erkölcsi komolysága s a nemzeti ideál szentsége. Igaz azonban az is, hogy a regény érettlekű olvasót igényel, fiatal lányok kezébe nem való, éppen a művészi eszközök tekintetében bőven igénybevett szabadsága (drasztikumok!) miatt.

A Címeresek íróját regényíróink legelső sorába emelte. E műve nagyon sokra kötelezi s ha megfelel a jogos várakozásnak, az nagy gazdagodását jelenti majd irodalmunknak.

Szombatfalvy György.

1930. évi Katona-emléklap. (Katona József új síremlékének felavatási ünnepélye halála évszázados fordulóján, 1930 április 26—27-én. Kiadja a Katona József Kör. Kecskemét 1931.) E füzet a Bánk bán szerzője halálának századik fordulóján Kecskeméten tar-

tott ünnepségek történetét adja és így mintegy végső akkordja vagy inkább utóhangja azoknak a megemlékezéseknek is, melyek a múlt évben a kecskeméti sír felé fordulva áldoztak a költő szellemének. Az Emléklapon most feljegyezve találjuk azt az egész ország köszönetét megérdemlő munkát, melyet Kecskemét városa és a Katona József Kör végzett az új síremlék létrehozása és a költő hamvainak méltó elhelyezése érdekében. Részletesen beszámoló egyúttal magáról a díszes ünnepségről, hol a magyar irodalmi és politikai élet kiválóságai tettek bizonyosságot Katona József szellemi hagyatékának maradátságáról és minden mai hétköznapiunkban való aktualitásáról. Az ünnepi beszédeken és megemlékező előadásokon kívül közli az Emléklap azokat az ugyancsak az ünnepségeken elhangzott szépirodalmi műveket is (Komáromi János novelláját és Áprily Lajos versét), melyeknek ihlető tárgya a nagy magyar tragikus egyéni tragédiája volt. Az irodalmi ereklyékben gazdag Katona-emlékkiállítás érdekes katalógusa zárja be a füzetet. Az az áldozatos munkásság, melyet Kecskemét városa a költő emlékéért felidéző kiadványokra és ünnepségekre fordított, biztosíték arra, hogy a «nemes város» a jövőben is egyik éltető pontja lesz nemcsak multunk irodalmi értékeinek, hanem a mai magyar irodalmi műveltségnek is.

Sárfészek. Berkes Imre regénye. (Athenaeum.) Az elmúlt évtizedek folyamán a vers mind határozottabban vetette el a régi formákat, mintha a keret béklyóitól szabadultan a gondolat is megváltóbb erővel hathatna. A regény is hasonló formai változásokon megy keresztül mostanában, és úgy tetszik: a ma írói itt is a formában keresik azt a remédiumot, amely az ő regényük tartalmát a jövő számára is jelentőssé tehetné. Mind gyakrabban kerül kezünkbe «riport-